

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 an 4'50 fil.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 24 cor.
1/2 an 12 cor.,
1/4 an 6 cor.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil. a treia
oară 10 fil.

Tot ce privește
foaia să se adreseze
la: Redacțiunea și
administrațiunea
„Unirei” în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Societatea pentru fond de teatru român

își va ține

Adunarea sa generală în Blaj

în zilele de 16/29 și 17/30 August 1911.

Invităm la această adunare generală pe toți membrii fondatori, pe viață, ordinari și ajutători ai Societății, precum și pe toți binevoitorii și sprijinatorii culturii românești.

Programul adunării:

Sedința I.

Marți, în 16/29 August 1911.

1. Deschiderea adunării generale, la 9 ore a. m.
2. Alegerea a doi notari pentru ședințele adunării.
3. Prezentarea raportului general al comitetului asupra lucrării sale dela adunarea generală din urmă, precum și a rapoartelor de cassă.
4. Alegerea unei comisii de 5 membri, pentru cenzurarea raportului general al comitetului.
5. Alegerea unei comisii de 5 membri, pentru cenzurarea rapoartelor de cassă și a socotelilor.
6. Alegerea unei comisii de 5 membri, cari în înțelesul §-lui 5 din statutele societății, vor înscrie membrii noi — fondatori, pe viață, ordinari și ajutători.
7. Cetirea conferențelor corespunzătoare scopului societății, anunțate președintelui înainte de adunare.
8. Inchiderea ședinței.

Sedința II.

Mercuri în 17/30 August, 1911.

1. Deschiderea ședinței la orele 10 a. m.
2. Cetirea sumarului ședinței precedente și verificarea lui.
3. Raportul comisiei pentru înscrierea de membrii noi.
4. Raportul comisiei însărcinate cu cenzurarea raportului casierului.
5. Raportul comisiei însărcinate cu cenzurarea raportului general al comitetului.
6. Determinarea locului, unde se va ține adunarea generală în anul 1912.
7. Alegerea unei comisii de 3 membri, pentru verificarea sumarului din ședința a II-a.
8. Inchiderea adunării.

Brășov, 23/5 August 1911.

Virgil Onițiu m. p., Dr. Iosif Blaga m. p.,
vice-president. secretar.

Lipsa unei lupte concentrate,

Cu o altă ocaziune, când a fost vorba de apărarea școlii confesionale am amintit, că la noi se simte marea lipsă a unei lupte concentrate. Câte sate atâtea armate. Fără să-l doară capul pe vecin de vecin, pe frate de frate, își urmează fiecare calea lui înainte după o veche rețetă, dupăcum îl taie capul. Ar mai avea lipsă, nu-i vorba, Românul meu de câte un sprijin, de câte un sfat, dară la urma urmelor tot numai la sprijinul propriu e avizat și de regulă pe puterile proprii se razimă, ca să-și mântuie situația, în care se află. Căci la noi în conștiința publică e așa de puțin de a sări în ajutorul celui strimtorat! Vază-și de năcaz fiecare! Facă cum va putea și cum va gândi, numai pe ceialaltii, cari n'avem nimic comun cu năcazurile lui să ne lasă în pace. Atunci plane ne simțim bine, dacă suntem la adăpost și vijelia bate numai pe cei de afară!

Așa am ajuns astăzi, că sunt preoți cari se bucură, când n'au școală, cel puțin nu au neplăceri în privința aceasta nici în sus, nici în jos, nici în lături. Și când omul poate trăi tihnit și neconturbat de nime, de ce să-și caute năcazul de unde n'are?

Aci nu putem să imputăm nimăruî nimic. Când într'o acțiune de interes comun luptătorul știe, că fratele său nu-i e scut la spatele sale, va căuta și el a încunjura primejdia.

Așa s'a desconcentrat azi unitatea aceia mare de luptă; pe care ni-a dictat-o interesul comun.

Chiar când e vorba de școala confesională, unde unitatea acțiunii ar trebui să-o garanteze organizația noastră bisericească, luptăm azi resfirat, și câți eroi fără nume nu su-

cumbă în lupta aceea inegală, ce se dă între el și între puterea statului?

Dară celealalte mari interese ale noastre? Să lăsăm cele biseri-cești și școlare în grija episcopilor și a mitropoliților, dar cum rămânem cu celealalte? Cum rămânem cu sutele și miile de interese de primul ordin? Cine le ocrotește pe aceste?

Aci sunt școlile comunale, foste grănițarești! Sunt școli de ale noastre, școli românești, înființate cu banii, noștri și susținute de noi. Astăzi sunt la dispoziția organelor administrative. Vor mai fi ele taliter-quality școli românești, dar ce va fi mâne cu ele? Cine garantează că vor rămâne românești și pe mai departe. Și cine reprezintă interesele lor colective?

Nu de mult a fost o interesantă discuție în coloanele acestei foi asupra limbei de propunere în aceste școli, și cei doi preoți cum țineau de morțiș fiecare la interpretarea corectă a diferitelor legi, dispoziții și uz privitoare la școala comunală? În definitiv însă publicul mare, ce a trebuit să experieze? A trebuit să se convingă, că existența școlilor comunale românești e pendentă dela conștiințiozitatea, hărnicia conducătorilor din comună. Alt for mai înalt, asupra căruia să putem arunca responsabilitatea, n'avem, ci fiecare comună luptă a parte după știința și conștiința sa.

Dară să trecem pe alt teren, să ne coborâm la acelea mari, uriașe interese, cari sunt în cea mai strânsă legătură cu existența noastră aci.

Incepem cu comasările! Cele mai multe comune românești au scăpat de acestea. Astăzi mai tot teritoriul ardelenesc și unguresc este comasat.

Să lăsăm deocamdată pe singuratici din expunerile noastre. Aceia și dacă pier, se ridică alții în locul

lor, masa cea mare tot nu simte lovitură, cel puțin în măsura singuraticului. Dară legea aceea de comasări a avut și o mulțime de dispoziții, pe cari noi le-am fi putut aplica în favorul nostru.

Așa bunăoară, din hotarul comunal, care era de a se comasa, se putea separa un percent oarecare în favorul școlii din comună. Acuma să calculăm numai, câte școli nu ar fi putut fi asigurate prin arândarea celor 30—40—50 etc. jugăre de loc, proprietatea școlii, dacă ne-am fi interesat de atacere de cu vreme.

Să mergem numai la vecinii noștri sași și să vedem, că ei cât au exploatat aceasta lege și cum și-au validat în cadrele ei toate interesele lor naționale și particulare în toate comunele lor, chiar și în acelea, unde majoritatea era română și unde pe Români i-au escontentat pentru aceasta cu nimica toată. Astfel ei au ajuns astăzi la hotar separat al bisericii lor, al școlii lor, al credincioșilor lor, iar Românilor li-au dat ceva? Și încă au făcut bine acele comune bisericesti românești, cari au primit pe vremea aceea, cu ce au fost îmbiate, — că în timpul mai nou, în era sasofilului Andrassy, interesele românești au fost desconsiderate pe de-a'tregul și multe biserici, școli de ale noastre au ră-

mas și fără puținul, cu care au fost îmbiate la început.

Constatăm deci, că legea comasărilor noi nu o am știut exploata în favorul intereselor noastre naționale și am lăsat și aci un mare prilej să treacă, care dacă se mai întoarce la o sută-două de ani încă odată. Cât despre o luptă sistematică și conștientă, aci vorbă nu poate fi, iar singuraticii au făcut ei ce au putut, cari au făcut și pe unde au făcut, decumva n'au tăcut mulți pentru câte un oscior, căpătat anume, ca să închidă ochii și să tacă.

Unde am fost noi față de lucrarea sistematică și conștientă a sașilor? Unde a fost aceia unitate de acțiune, de vederi și însuflețire, care nu numai că a salvat sătenii lor dela o perire, ce le sta înaintea ochilor, nu numai, că și-au separat pământurile lor de ale Românilor, făcându-le acestora imposibilă orice întindere în hotarul săsesc, dar și-au creat nouă izvoare de venit, din care își susțin instituțiile, ce le au, fără a impovăra pe credincioșii lor?

Să mergem mai departe. Intr'un număr trecut s'a amintit în „Unirea” și de pustiirea oierilor și în legătură cu aceasta de încetarea industriei de lână, care era atât de cunoscută și de căutată pretutindenea.

S'a scris mult pe tema aceasta

și înainte de încheierea tratatului vamal cu România și după aceea. Și concluziile noastre au fost pretutindenea, că România a jertfit interesele oierilor noștri. Greșit. România și-a apărat interesele ei. Ale noastre a fost datorința să le apere guvernul țării noastre. Că apărarea aceasta n'a mântuit pe oieri dela perire, urmarea ar fi trebuit să fie o acțiune comună întreprinsă de ei sau de societatea românească în favorul lor? La câteva articole de ziare nu se poate reduce o chestie atât de importantă?

Ce s'a făcut?

Afară de aceea oieritul a fost totdeauna un ram de economie, din care au trăit mii și mii de oameni, pe urma cărui s'au ridicat cele mai înfloritoare sate românești; pentru dar nu s'a gândit încă de cu vreme nime, ca pe oieri să-i adune într'o societate ori reuniune, care să reprezinte interesele lor și să întrevină la caz de necesitate pentru ei? Ori nu vedem cum își au sașii tot felul de *Vereinuri* de negustori, de industrieși, cari iau întru apărare interesele lor la toată ocaziunea? Și nu vedem cum au știut ei să se folosească de tratatul vamal cu România, în care li s'au făcut atâtea favoruri, câte nici ei nu și-au închipuit. Astăzi mărfurile lor de prima necesitate trec aproape fără vamă

FOIȚA.

Din cuvintele credinții.

Rostul credinții de Ioan Georgescu.

Și pentruce dăruiește Dumnezeu virtutea cea mai presus de fire a credinții?

Dumnezeu nu ne-o dăruiește, ca lumina de dansa, să înțelegem toate câte nu am înțelege altminterlea cu lumina cea firească a minții, în cer și pe pământ. Nu, lumina cea suprafirească a credinții împreună cu cea firească a minții nu ne sunt date pentru altceva decât ca, călăuziți de ele, să ne ajungem rostul și scopul nostru atât în viața de acum cât și în cea viitoare; sau precum atât de frumos zice o rugăciune a antifonului din dumnezeiasca liturghie a Sf. Ioan Gură de aur: dându-ne nouă întru acest veac de acum cunoștința adevărului, și în celce va să vie, viața de veci. — Pentru aceasta, și nu pentru altceva! — Ba, poate, nime nu știe mai bine decât cel credincios: că pus'a Dumnezeu hotar cunoștinței omenești; și că pe lângă toată lumina firească a minții și cea suprafirească a credinții, vedem, totuși, numai ca prin oglindă în gâciitoare, vorba apostolului; că în lumea aceasta ne aflăm în întunec, în „penumbră”, cum zic învățații și filozofii; și cu cât știința și înțelegerea omenească va aprinde mai multe

făclii și luminări, cu atât vom simți și ne vom încredința mai mult, că într'adevăr, ne aflăm în noapte, căci doară celce oarbă într'un întunec acela are trebuință de lumină și de luminare. Dacă am voi să arătăm cu o asemănare rostul minții și al credinții, abia am găsi, poate, altă mai potrivită decât aceea a corăbiei sau a năii de pe mare: precum corabia sau naia, care străbate mările în lung și în lat nu are menirea să înghită și să cuprindă în sine întreg noianul acela nesfârșit de ape, ci numai să plutească în bună pace deasupra lor, și să ajungă, în sfârșit la limanul dorit, — tot așisderea și mintea și credința noastră nu ne sunt date de Dumnezeu, ca la lumina lor să înțelegem și să cuprindem întreagă lumea văzută și nevăzută, ci ca povățuiți de ele să ajungem și noi în bună pace la limanul dorit care este, după cum am văzut mai sus, cunoașterea adevărului în veacul acesta de-acum, și fericirea cea veșnică în veacul ce va să vină.

Acesta, și nu altul este rostul minții și al credinții. Și acestui rost li și răspunde înțelepciunea cea firească a minții omenești luminate de înțelepciunea cea suprafirească a credinții creștinești în chipul cel mai minunat, în vremece înțelepciunea omenească înstrăinată sau chiar învrăjbită cu credința noastră creștinească, prin chiar rătăcirile amare la care a ajuns în deslegare marilor întrebări ale vieții și a morții, a ființii și a

neființii, adverește numai mai mult desăvârșita dreptate dumnezească a credinții noastre creștinești.

Ca să nu aduc decât o pildă apropiată dar din cele mai invederate, iată cum se sbuciumă, în clipele când se întorcea dela lumina credinții una din cele mai strălucite minți din câte a avut neamul nostru românesc marele: *Mihail Eminescu*, care scria astfel despre nimicnicia și zădărnicia vieții:

»A fi?... Nebunie și tristă și goală:
Urechea te minte și ochiul te'nșală;
Ce un secol ne zice, ceialaltă o deszic:
Decât un vis searbăd, mai bine nimic!»

E într'adevăr înfricoșată încheierea la care ajung oamenii când sunt înstrăinați sau certați cu credința în Dumnezeu! „Nimicul”, nimicnicia”, „neființa”, „nirvana”!

Ei bine, cum s'ar face, ca noi care suntem, cari ne simțim atât de bine ființa noastră, să ne întoarcem la neființă? Atunci pentruce suntem chemați la ființă și la viață? și pentruce ne sunt date dorul și pornirea — cari dintre toate dorurile și pornirile noastre sunt cele mai puternice — de a fi și de a vieții pururea? — Hotărâți deci: fiindcă suntem, fiindcă avem viață și ființă, în neînțelegere și în nimicnicie nu avem ce căuta! Ființa și neființa se eschid doară una pe alta, ea și întunerecul și lumina căldura și răceala. — Și fiindcă am adus mai înainte versurile acelea scrise într'o clipă de desneajde de marele nostru poet Eminescu, care

granița, pe când oierii noștri se stâng?

Unde a fost deci și aci o acțiune comună, unitară și conștie? Astăzi pe la vămile țării încearcă singuraticii pe toate căile și cu toate miiloacele a-și mântui averea și situația, fără a ști dela cine să ceară ajutor.

Tot din lipsa noastră de prevedere și de constiențiositate s'a curmat negoțul dela graniță cu porci și mărfuri crude, cari toate erau în mâinile Românilor noștri și cari au ridicat satele noastre pe la graniță la o înflorire cum închipui nu se poate. Astăzi vămile stau închise pentru ai noștri, iar în locul lor trec trufași negustorii străini cu mărfurile lor, umplând târgurile și orașele României.

Unde mai rămân apoi sutele și miile de interese, pe cari le au toate satele noastre, oamenii noștri pretutindenea? Ce crude adevăruri a spus cu o ocaziune dl deputat Cicio-Pop despre politica de păduri a guvernelor în raport cu mizeria oamenilor noștri din munții apuseni? Cum a arătat, că trei prețuri dau oamenii, ciubărarii pe lemnele, pe cari fabrica de celuloză din Turda le cumpără pe un preț bagatel și administrația pădurilor

a fost de altminterlea creștin credincios, fie-ne îngăduit a aduce acuma altele dintr'un poet francez (*Alfred de Musset*), în care se osândesc greșelele osândite și de noi, și care pe românește precum urmează:

»Ah, iată care-i rodul, când seceră știința!...
Și după șir de veacuri, de drum fără popas.
În mine având tovarăși răbdarea, suferința,
Cuvântul cel din urmă: nimicul a rămas!»

De aceea, iată cum agrăiește mai departe poetul francez pe învățații cei necredincioși:

»O, minți nefericite, orbite de misteruri,
Ce'n fel de fel de chipuri în umbrăți migălit,
Vă trebuiau doar aripi să vă nălțați la ceruri;
Aveați dorința numai, — credința v'a lipsit!»

Da, *credința* le-a lipsit! credința cea adevărată; credința cea luminată de înțelepciunea lui Dumnezeu; credința, despre care a zis Mântuitorul, că de-am avea-o măcar numai cât un grăunte de muștar, am fi în stare să facem minuni; credința care lămurește atât de minunat rostul acestei vieți în suflete în cari stăpânește, ca de pildă, în luminatul episcop al Albei Regale, *Otocar Prohászka*, prin al cărui rost glăsuiește astfel: „Este pe lume spin, este noapte, este moarte; dar pădurea nu este pentru spin; bolta cerească nu este pentru întunecime; și nici viața nu este pentru moarte. Este viața și va fi viața... acesta-i adevărul; este viața ticăloasă plină de nevoi și de năcazuri, dar va fi și o viață fericită, dulce și mângăietoare. Aceasta-i început, aceasta-i țintă și scop”.

(Va urma).

nu vrea să vândă cu nici un preț lemne oamenilor noștri?

S'au regulat râurile, s'au scurs mocirlele, s'au făcut drumuri cu banii țării, s'au înlesnit comunicația, dar pe unde? Unde stăm cu regularea Murășului, Oltului, Someșului? Astăzi Dunărea e ferecată în zăgazuri, Tisa deasemenea, multe râuri de dincolo de Dunăre tot așa; ce s'a făcut însă pentru regularea acestor ape, cari trec printre pământurile noastre și cari nu este an, în care să nu ne aducă pagube de sute de mii prin revărsările și esundările lor? Nu mai amintim aci navigabilitatea râurilor noastre, pentru a înlesni transportul de marfă și a ridica economia ținutului. Cum stăm apoi cu Câmpia Ardealului, cu mocirlele și bălțile ei? Unde a fost vorbă cândva de scurgerea și canalizarea acelor, făcând astfel pământ fructifer în valoare de milioane și scoțând din aceea neagră și amară mizerie mii și mii de oameni, cari toți sunt de ai noștri? Politica guvernelor de colonisări, de exarândarea moșiilor mari etc., o trecem aici cu tăcerea. Iar drumurile? Pofțiți și cercetați drumurile Ardealului de pe Câmpie, de pe la Blaj, etc. Drumurile de țară, nu cele de comitat. De cele așa zise vicinale nici nu mai pomenim. De altele multe, câte așteaptă înființarea și regularea lor deasemenea.

Că se vor face și aceste cu vreme — credem. Numai că noi chiar aci voim să ajungem cu concluziile noastre, că atunci, când se vor face, cine va reprezenta punctul nostru de vedere și ce garanță avem, că acelea se vor și valida?

Punctul de vedere săsesc vedem, că se validează pretutindenea. Mai nou au căpătat un tren vicinal pe Hârtibaciu, care percurge cel mai săsesc ținut din Ardeal și care le-a făcut posibil, ca să-și valorizeze intinsele și bogatele păduri de stejar, ce au pe acolo. Și nu de mult am cetit cum o deputațiune de Sibieni s'a prezentat sub conducerea deputatului Neugeboren, la ministrul de comerț, cerând, ca guvernul să facă cercetări subterane cu scopul de a afla gazuri ca la Șarmășel. Și nu va trece mult până ce se vor începe și aci lucrările, cari dacă vor avea rezultat favorabil, va ridica enorm industria Sibiului, Cisnădiei, Sasșebesului.

Un alt plan, pentru a cărui realizare ei luptă de ani de zile, e deschiderea liniei ferate Sebeș—Si-

biiu—Turnu-Roșu—București—Constantinopol pentru expresul Oriental, menit iarăș a deschide nouă orizonturi politice lor economice către Orient.

Iată o luptă binechibzuită, unitară și conștie. Unde stăm noi în raport cu aceasta? La noi fiecare își poartă povara. Ca și când n'am fi de aceeași limbă, de același sânge. Pentru același năcaz, ce ne apasă pe toți luptă comune, particulari, fără ca să simtă necesitatea de a se grupa în vederea interesului comun. Natural, că și rezultatul unei astfel de lupte va fi tare variu. Se va măsura mai totdeauna după valoarea comunei sau a singuraticilor la eventualele campanii electorale.

Astfel deci toate interesele mari ale noastre sunt lăsate la voia întâmplărilor. După cum sunt de harnici fruntașii satelor noastre, în măsura aceea umblă să-și mântuie situația, să-și ridice comuna. De necesitatea acțiunilor comune pentru interese mari însă e încă tare puțin în conștiința publică.

De aceasta poate fi vorbă cel mult, când sunt primejduite interesele bisericii și școlii confesionale. Se explică poate aceasta și din organizația, ierarhia bisericească. Dară noi nu numai interese de ordin bisericesc și școlar avem. Cum rămânem deci cu celealalte?

Ce ziceți, oare nu ar trebui tăcut ceva, ca la sinoadele preoțești să se discute, afară de ordinea de zi, și chestii de ordin economic. Să se pună la cale planuri, să se discute idei pentru o luptă concentrată și conștie, menită de a ne întâri satele și a ne salva interesele noastre! Căci ceva tot trebuie făcut. Și când e vorba de popor, de interesele satelor, privirile noastre în primul rând, către voi trebuie să se îndrepte, frați preoți. Numai voi puteți salva situația.

Racovițeni la ministrul de justiție. Comuna Avrig a intentat din nou proces contra comunei Racovița pentru un teritor de pădure și pășunat din muntele Racoviceanul. — Procesul se va pertracta la fața locului în munte în jumătatea întâiu a lunii Septembrie a. e. În acel proces sunt citați la vre-o 305 martori toți săteni români. — De referent este numit din partea tribunalului din Sibiu judecătorul Klie Antal un om, care nu posedă limba română. — Comuna Racovița a cerut însă dela președintele tribunalului din Sibiu, ea acela să rândue un judecător, care să posedă limba română. Președintele tribunalului Dr. Kemény a respins cererea comunei Racovița.

În urma acestui refuz reprezentanța comunei Racovița a trimis din sinul ei o de-

putațiune deadreptul în Pesta la ministrul de justiție Székely Ferencz, să-l roage, ca să se satisfacă dreptei cereri a comunei!

Deputația a fost primită Joi în 3 August 1911 de către ministrul numit condusă fiind de prof. univers. Dr. I. Siegescu, și prin graiul preotului Valeriu Florian a fost rugat cu insistență ministrul, să asculte și împlinească dreapta cerere a comunei Racovița întru a dispune, să se schimbe hotărârea susmenționată a prezidentului tribunalului din Sibiu, și a dispune înlocuirea județului referent neștiutor al limbei române cu altul, care poșede limba română! Ministrul Székely a primit cu bunăvoință deputațiunea, a ascultat dreapta jalbă și a declarat de justă cererea comunei Racovița promițând, cumcă va favrednici-o cu un rezultat mulțumitor împlinindu-i-se dreapta cerere.

Corespondințe.

Despărțământul Cluj.

Pata, 8 Aug 1911.

Despărțământul Cluj al Astei și-a ținut adunarea generală a. c. în Pata la 7 August, dovedindu-se de data aceasta un interes deosebit față de mersul și activitatea desfășurată de acest despărțământ.

Au luat parte afară de membrii comitetului mai mulți preoți din împrejurime, un frumos număr de popor și mulți tineri universitari.

Adunarea a fost deschisă prin viceprezidentul Dr. Bașiota din Cluj, prin o cuvântare scurtă dar potrivită, relevând rostul acestei înalte instituții culturale, în jurul căreia s'ar cuveni să ne grupăm cu toții dela Vlădică până la opincă.

După vorbirea de deschidere s'a purces la alegerea comisiilor pentru cenzurarea raportului de casă și cenzurarea raportului luat în adunarea ultimă generală, ținută în luna lui Decembrie a anului trecut în Murașul-unguresc.

Comisiunea aceasta din urmă a fost încredințată și cu efeptuirea propunerilor actuale.

Din prima comise au făcut parte preoții Mih. Hodărnău din Pata, E. Poruțiu din Măcișul-ung. și Inv. Ioachim Pop din Feneșul-săs. iar din a doua T. Ciortea din Cojocna, I. Butnariu din Boș proprietar și preotul I. Isaic din Feneșul-săsesc.

În cadrele adunării s'au desfășurat două conferințe instructive pentru popor. Una din domeniul economiei, rostită de conferențiarul Asociației dl A. Coșciuc și a doua din domeniul igienei casnice, rostită de dl dr. Bașiota.

Dl Coșciuc a desfășurat într'un graiu simplu și la înțeles cultivarea nutrețurilor artificiale, în special al trifoiului și lucernei, dând la urmă unele îndrumări practice referitor la îngrijirea și îmbunătățirea pășunatelor.

Conferențiarul a fost urmărit cu o deosebită atenție și cu vădit interes. Lipsia numai să fie puțin mai scurt și să atingă și aceia parte, care cuprinde în sine rentabilitatea și prerogativa nutrețurilor artificiale, ținându-se evidentă despre împrejurările locale.

Observ de altcum, că cu astfel de ocaziuni e foarte necorect, ca cineva să-și descopere vederile sale private în ceea ce privește convingerile sale personale, cum a făcut-o dl conferențiar, demonstrând, — deși în cerc restrâns, — împotriva cultului sfinților, aceasta întăritură a noastră a Românilor.

A doua conferință, desfășurată la înțelesul tuturor și cu o rară destoinicie a îmbrățișat primejdia colerei, lățirea ei, împărțându-se apoi mijloacele de apărare în contra acestei dezastruoase plăgi.

După conferința dlui Dr. Bașiota a urmat referada comisiei a doua prin membrul Ioan Isaic, din care relevez următoarele momente de interes: raportul general s'a primit în întregime, propunându-se darea absolutului comitetului. Comisiunea a primit de a sa propunerea comitetului, ca să se exprime protocolar regretele adunării pentru tragicul sfârșit al valorosului prezident-director dr. Victor cândva Poruțiu.

Între propunerile acestei comisii relevez următoarele: alegerea dlui dr. Amos Frâncu de director în locul decedatului dr. Victor Poruțiu; propune de membrii delegați ordinari la adunarea dela Blaj pe Dni L. Pop și dr. Frâncu, iar suplente pe Preaon. dr. Dăianu și Hățiegan protopopi. Propune mai departe, ca adunarea generală proximă să se țină în Jucul de jos, din prilejul centenarului lui G. Barițiu.

O propunere specială face dl T. Ciortea, ca comitetul central să fie recercat a dismembra și subîmpărți despărțământul Clujului în trei despărțăminte, cu sediul vechiu Cluj, Gilău și Cojocna, întemeindu-și propunerea cu aceia, că în chipul acesta mai multă activitate se poate desvolta.

O foarte actuală propunere aceia, de a se cere și de a insista pentru înființarea unei secțiuni iuridice. Aceasta secție este cu atât mai de dorit, cu cât aproape toate facultățile sunt grupate în secțiuni; singur facultățile juridice nu, carele este de o însemnătate netăgăduită.

Nu pot trece cu vederea inițiativa neprețuită, prin care s'a înființat un birou gratuit de informații pentru toții membrii instituției și care birou aduce un neprețuit folos, mai ales țărănilor. În fruncea acestui birou stau dnii: dr. Frâncu, dr. Dăianu, L. Pop, Dr. Poruțiu, dr. Bașiota etc.

După închiderea adunării s'au împărțit mai multe broșuri, vizitându-se apoi expoziția de țesături, aranjată în școala gr-cat. și premiindu-se cele mai frumoase lucruri prin contribuția benevolă a celor prezenți.

În aranjarea acestei expoziții merită toată lauda dnele Hodărnău și Poșiar, cari au pus la cale și aranjat cu gust lucrurile. Cel dintâiu premiu l-a câștigat Catrina Pinte.

Frumoase și împodobite cu motive curat românești au fost lucrurile Dnei preute Hodărnău.

Au urmat apoi Călușerul și Bătuta, jucate de însurați și junișani, instruați de Inv. local Emil Miclea. Jucăușii pentru frumosul joc au fost premiați de părintele Dr. Dăianu.

Cina s'a oferit la masa ospitală a păr. Hodărnău, participând toată inteligența sosită în Pata.

Dintre toaste relevez al părintelui dr. Dăianu foarte mișcător și potrivit, arătând rostul activității și nisuințelor noastre și pă-

truns de înduioșare parentând pe regretatul președinte, și arătând nădejdiile ce se leagă de cel mai valoros bărbat al acestui despărțământ, de nou proclamatul președinte dr. Frâncu.

Păr. Hodărnău închină pentru aleșii oaspeți, dl L. Pop ridică paharul în cinstea damelor, cari sunt și trebuie să fie motori împlinirii nădejdiilor noastre naționale.

Încheiu dorind, ca sămânța bună să prindă adânci rădăcini în acest pământ scump nouă Românilor, iar ospitalilor săteni aducându-le sincerile noastre mulțumite pentru plăcuta primire.

Cu Dumnezeu înainte! Rap.

Reviste.

Germania. Pe malurile Rinului, în frumosul oraș german, Mainz, s'a inaugurat Duminecă al 58-lea mare congres catolic.

Martori oculari spun, că pompa ce s'a desfășurat cu acest prilej în sinul catolicismului din Mainz a întrecut toate așteptările. Nici când nu s'a dovedit în Germania atâta vie interesare din toate părțile față de marile probleme ale creștinismului adevărat, ca și chiar acum, — deși știut este, că agilitatea catolicilor germani de mulți ani încoace este la înălțime.

Deja în ziua dintâiu a Congresului s'au aglomerat în Mainz preste o sută mii de oaspeți.

Cortejul demonstrant, prin care s'a început Congresul, a numărat cel puțin șase zeci mii de bărbați streini.

E interesant a ști, că anume pentru prilejul acesta au circulat pentru orașul Mainz zilnic 500 trenuri personale. Pe Rin au venit de data aceasta cu vre-o sută de vapoare mai mult, decât de obicei — toate încărcate preste măsură.

Orașul eră formal tixit de lumea multă. În lipsa cortelurilor, foarte mulți au fost nevoiți să-și caute adăpost preste noapte prin orașele învecinate.

Străzile pe cari a trecut impozantul cortej de inaugurare, erau toate decorate cu flamuri, cu covoare atârinate pe ferești și cu o mare întreagă de flori, pentruca complexul de impresii să fie cu atât mai frumos și înălțător.

Deja des de dimineață fanfara militară neobișnuit de mare, a alarmat orașul în lung și în lat, pre-dispunând astfel spiritele pentru marea sărbătoare.

Congresul e închinat aniversării a suta dela nașterea marelui Episcop

din Mainz, Ketteler, dela care ni-a rămas tuturora lozinca de aur, că: Sf. Pavel de-ar trăi azi, ar fi — gazetar.

Germanii l-au ascultat, și aieva au și ajuns la renumele unui Sf. Pavel cu agilitatea, care îi caracterizează azi.

*

Franța înaintează pe cărarea apucată. Necredința și imoralitatea cuceresc zilnic teren, și cine știe până unde va mai ajunge azi mâne, de nu se vor ridica cumva la suprafață din vre-o parte ori alta elemente, cari să regenereze această țară de țintirime morale.

S'a constatat, că treizeci procente din căsătorii se leagă, preterându-se binecuvântarea bisericii.

În comuna Troyas d. e., care numără cel puțin cincizeci mii de suflete, abia două mii fete și femei s'au cuminecat la Paști, — iar dintre bărbați numai șapte sute.

Sunt apoi zece mii, cari nici s'au botezat.

Presa creștinească accentuează, că în decadența Franței au mare parte așa zișii saboteri, cari nu sunt, decât o progenitură infricoșată a stărilor desolate, ce caracterizează această țară nenorocită.

Ziaristica franceză zilnic raportează despre ravagiile acestora. Odată grămădesc mormane de pietri mari înaintea expresului, altă dată taie sute de metri din sârmele telegrafice, culcă stâlpii telegrafici de-a latul pe ralișii șcl. șcl.

Intr'o astfel de țară nici nu te mai minunează frecvența delincvenților: bărbați, femei și copii depravați pe o formă; greve monstre și alte de toate.

*

Piu X și presa. În scrisoarea, pe care o adresează Pontificale Romană către Ferrari cardinalul-mitropolit de Milano pentru întreg corul episcopesc din Lombardia, zice între altele și următoarele: Că ziarele, cărțile bune și reuniunile catolice bine organizate ce mare folos prestau activității episcopesci, — e lucru într'atât de experiat, încât e superfluu a-se și pomeni.

Drept aceea bine ați purces, când ați hotărât, că vă ve-ți folosi de ajutorul acestora, parte pentru luminarea și instruirea ocazională a credincioșilor, parte pentru înțeleapta lor conducere.

Când însă aprobăm aceasta, vă facem atenți cu o cale să priveghiați priveghind, ca aceia, cari muncesc

în astfel de publicațiuni periodice, nu numai să nu se abată nicicând dela învățătura Bisericii, ci întotdeauna să asculte și cuvântul Scaunului Apostolic.

Pontificele advertizează deci corul episcopesc, să aibă deosebită grijă de presă și de reuniuni, ca ambele acestea să poată fi focularul adevăratei vieți catolice.

Noutăți.

Pontificele Roman. Starea Sfinției Sale Pontificelui Roman s'a agravat în zilele din urmă. Sufere mult din cauza reumatismului. Picioarele i-se umflă gradat. Noaptea trecută a petrecut-o foarte neliniștit. Sufere și de inimă. Temperatura i-s'a urcat până la 38 grade. Știrile se desmint ulterior. o complicație primejdioasă a boalei însă nu e eschisă. Din cercuri intime se dă informația, că până acum starea Sfinției Sale e îndestulătoare.

— Din pricina morbului Sf. Sa n'a luat parte nici la serbările aniversării a 8. dela intronizare.

Pontificele Roman și Episcopul Prohászka. Din Roma i-s'a scris de curând ziarului „Altkotmány”: Sfinția Sa Papa Piu X. a distins pe Episcopul Albei-Regale, trimițându-i portretul său foarte reușit, pe care a scris următoarele șiruri călduroase: „Venerabili fratri Ottokaro Prohászka episcopo Albae-Regalensi coelestium honorum auspicio et praecipuae benevolentiae nostrae testem apostolicam benedictionem amantissime in Domino impertimus. Ex Aedibus Vaticanis die 31 iulii 1911. Pius P. P. X.”

Românește ar suna textul acesta latinesc: Veneratului frate Ottocar Prohászka, episcopului Albei-Regale cași zălog al bunurilor cerești și ca semn al deosebite noastre bunevoine, dăm în Domnul cu cea mai mare iubire binecuvântarea noastră apostolică. Piu X.

— Când dăm acestea aci, rugăm deodată pe confracții dela „Românul”, „Drapelul” șcl. să pună mai multă rutină pe cronică și să nu permită a-se publica ori-ce fel de notițe copilăroase într'o cauză gravă ca și aceasta, pe socoata căreia cine știe care uriaș a crezut, că face șagă cu spirit, observând, în legătură cu atențiunea specială a Pontificelui față de Episcopul Prohászka, că: „s'a răsgândit bătrânul...” ș. a. Vezi, Doamne, îl ia peste umăr severul cronicar pe Pontifice... Suntem în drept a aștepta, ca aceeași ziaristică, care luni de-arândul a știut mușamaliza delicatetele rușinoase ale unui Atanasie Mironescu, — să știe și cel puțin obiectivă, când e vorba despre o căpetenie bisericăscă, pe care o recunoaște un milion și jumătate de Români, buni abonenți și sprijinitori ai ziaristicii cu pricina.

81 ani împlinește Majestatea Sa Monarhul nostru la 18 August n. c. Din prilejul acesta vor avea loc atât în Austria, cât și în țara ungurească mari sărbătoriri. Ministrul president Khuen Héderváry va da prânz festiv. Asemenea va sărbători și militia, unde întreaga zi va fi și liberă, cu ord de zi și cu meneu sărbătoresc.

Ministrul cultelor, contele I. Zichy a plecat ieri în vacanțe pe patru săptămâni la Marienbad, cu secretarul său.

Din Arhidieceză. Profesorii gimnaziali *Alexiu Viciu* și *Aron Deac* au fost trecuți la penzie cu 31 August 1911. Profesorul *Ioan Fodor*, care până acum a fost aplicat la școala civilă de fete, a fost trecut la preparandie, iar prof. *Aurel B. Gaja* a fost trecut dela preparandie la școala civilă de fete. *Alexandru Borza* teolog abs. și profesor diplomat din geografie și științele naturale, a fost aplicat ca profesor suplent la gimnaziul nostru.

Dr. Iuliu Maniu la Khuen Héderváry. În legătură cu convorbirea, ce-a avut-o Dr. I. Maniu în zilele acestea cu ministrul-president Khuen Héderváry, foile de bulevard din Capitală pretind deja a ști, că guvernul ar voi să reia tratativele de pace cu România. — Fie și pe-a lor. Credem însă, că pe dl dr. I. Maniu l-au îndreptat spre Capitală alte chestii mai reale...

Roma și Portugalia. Se vestește din surză bine informată, că Scaunul Apostolic va rezolvă în timpul cel mai scurt chestia privitoare la oficiul de ambasador, care ar fi să-l aibă Portugalia la Scaunul Apostolic.

Schönaich ministrul comun de războiu își va da abdicarea la capătul lunii. Din cercuri bine informate se vestește, că pricina abdicării ar fi concesiunile ce le-a făcut ministrul Schönaich maghiarilor, referitor la limba oficială în procedura judecătorească militară. Il deplâng ziarele maghiare.

Vremea. Vin știri despre ploaie din toate părțile țării. În vremea din urmă a plouat des și destul și la noi în Blaj. Eri după o ploaie mărunță, pe vremea asfințitului de soare, s'au putut vedea două arcade de curcubeu paralele pe țaria dela răsărit.

Cununie. *Elisaveta Henteș* și *Alexandru Vidrighinescu*, cununați. Felicitări!

Păr. M. Ciordaș achitat. Afăm cu bucurie, că păr. M. Ciordaș, tatăl distinsului luptător național adv. Dr. Ioan Ciordaș din Beiuș, a fost achitat de sub acuza de agitator împotriva Ungurilor, pentru care a fost chemat înaintea tribunalului. — Procesul s'a pertractat în Sătmar. Procurorul n'a putut dovedi învinuirea ce o aduse părintelui Ciordaș. — Astfel „idea” și patria a fost salvată și fără osândirea celui acuzat.

Mare senzație a produs preste țara întreagă omorul înfiorător săvârșit Sâmbătă noaptea pe Duminecă în comuna Edelény la crâșmă Czisler. Stăpânul Czisler, cu nevasta și cu nepoată-sa au fost aflați dimineața oribil mutilați și cu craniul despiciat. — Se bănuiește cu omorul un sodal de măsar, pe care l-au aflat în zilele următoare schimbând bancnote prin comunele din vecini.

Congresul național din Lisabona a primit proiectul de lege, în care se votează diurnă deputaților și senatorilor.

Blajul. În revista noastră intitulată „Blajul” din nrul trecut, la pagina 605, coloana 3, alineatul 6, s'a cules „profesori ai Blajului” în loc de „posesori ai Blajului”. Spre orientare!

Mulți oameni *duc o luptă desperată, în contra constipației*, curat din motivul, că nu folosește medicina corăspunzătoare. Medicul conducător al spitalului din Bamberg a dovedit faprice, că apa natural amară *Francisc Iosif*, în multe cazuri și momentan, funcționează în mod mulțumitor, când alte purgative nu mai pot desvoaltă efectul îndestulitor. — Se află în spiterii și farmaciei. (16).

Partea Literară.

Concubinatele.

(Continuare).

Să vedem odată toate serviciile prestate de administrație în interesul concubinatelor! Sunt unele și mai mari, ca cele indicate mai sus.

În circulara citată a vicecomitei din cottul Hunedoarei se lasă oficiilor administrative subalterne a scruta și a urmări cu toate mijloacele posibile cazurile, în cari libelul de serviciu slujește numai pentru acoperirea relației de concubinare: față de acestea mi-s'a întâmplat, că unei părechi concubinare, pe care am arătat-o din cauză, că fata era încă obligată la școală, i-s'a sfătuit din partea oficiului pretorial să-și câștige (fiiciorul) carte de serviciu, după care apoi acel oficiu mi-a replicat, că numiții protestează împotriva presupunerii, că ar trăi în relațiile indicate de mine.

Respectivii se află până azi laolaltă, cu toate că am arătat, cum notarul le-a făcut, ca și altora contract chiar, în care se prevede uneia dintre părți o desdaunare pentru cazul, când n'ar putea vieții laolaltă (szégyendija fejében, sunt cuvintele contractului)...

Oare trebuie mai multă dovadă, cât de tare deviază organele administrative dela munca lor culturală și dela împlinirea datorițelor, când la oficii încă cu nume destul de bun altfel, se comit atari lucruri!...

Deci din partea mea cred, că ar trebui să rugăm Preasfinții noștri Arhierei, să binevoiască a arăta la locurile pe cari le privește, dificultățile, ce le întâmpină lupta împotriva concubinatelor chiar la oficiile administrative civile. Iar preoților din dieceze să binevoiască a le lăsa privitor la aceasta, ca în munca lor sistematică contra concubinatelor, fiecare să-și însemneze greutățile ce le-a întâmpinat din partea organelor civile și acele date, în convenirile lor de primăvară și toamnă, unde adunându-se sub conducerea harnicilor lor protopopi, se sfătuiesc numai despre problemele serioase ale vieții pastorale, fiecare să le propună pentru adunare într'una, și astfel să se predea Veneratelor Ordinariate pentru ulterioară urmare.

2. Al doilea lucru, despre ce trebuie să ne dăm seama în lupta împotriva concubinatelor, sunt taxele matrimoniale bisericești. Străinii vorbesc despre acestea, ca despre lucruri fabuloase; auzim acuze vulgare la adresa preoților români pentru stolele primite dela popor.

Chiar și în studii serioase, în lucrări literare de specialitate vedem accentuat acest punct de acuză. Astfel în revista „Katholikus Szemle” fasc. Maiu 194 un anumit Szentiványi Ferenc dr. continuând studiul despre vestirile nelegiuite în Bănat („a törvénytelen születésekről, mint socialis jelenségről a Tisza-Maros szögét alkotó törvényhatóságokban”) arată, că nașterile nelegiuite, resp. concubinatele se află în măsură mai mare la greco-orientali și greco-catolici. Din ce cauză? Din cauza stolelor horende — zice el. Iată pasajele respective.

„Ezután -- după r-cat. — jönnének

a görög keletiek. E vallásfelekezet hiveinél azért oly nagy (19:39%) a törvénytelen születettek száma, mivel idetartoznak a szerbek mind s az oláhok tulnyomó része. De hozzájárul ehez más valami is, a mi a többi felekezeteknél nem igen van meg, s ez a vadházasságok onnan származó nagy száma, mivel azért nem kötnek házasságot, mivel a polgári házassággal egymagában megelégedve, az egyházi pedig a stóla viszonyok rendezetlen volta miatt nagyon is drága s nemcsak az ünnepélyesség foka; hanem az illető egyén vagyoni állapota szerint is különbözik...

„A görög katolikusoknál legnagyobb az aránya a törvénytelen születetteknek. E vallásfelekezethez a mi vidékünkön a csanád megyei néhány oroszon kívül kizárólag az oláhok tartoznak s így az népnél mondottak vonatkoznak ide is azon hozzátétellel, hogy itt a stólaviszonyok még rendezetlenebbek...

„Közvetlenül egyetlen vallásfelekezet sem mozdítja elő tehát a törvénytelen születéseket, sőt valamennyi küzd ellene, közvetve azonban, főképp mikor különböző gazdasági és társadalmi bajokkal együtt szerepel, gyakorol befolyást, amint azt a görög-katolikus és görög-keleti vallásfelekezeteknél láttuk” (K. Sz. Maiu 1911 p. 489—491).

(va urmă).

CRUCIAȚII.

Roman istoric din veacul al XV.
după Henryk Sienkiewicz.

(Continuare).

61

La semnalul dat se apropiară încet unul de celalalt. Întâiu se duelară Glava cu Frau-Krist. La prima lovitură cel din urmă căzu aproape leșinat. Glava îl mai străpunse și cu un pumnal. Moartea urmă numai decăt.

Urmară îndată Zbisko și Rothger. Primele atacuri Rothger le primi liniștit. Voiă să-l obosească pe Zbisko. Privitorii ridicau rugăciuni ferbinti, ca Zbisko să învingă. După multe lovituri Rothger se obosi. Toți strigară cu bucurie lui Zbisko:

— Nu te lăsa! — Adu-ți aminte de Danusia!

Zbisko la auzul vorbelor acestora, îi măsură ultima lovitură și Rothger căzu mort numai decăt.

Toți îl felicitară. Apoi l-au condus într'o odaie bine încălzită, unde principel îl strinse la pieptul său.

Principesa Ana Danuta îl întrebă:

— Acum ești mulțumit Zbisko? Vezi Dumnezeu nu te-a lăsat! Dușmanii cei mai înverșunați ai tăi, ca Gottfried, Danfeld și Rothger toți au murit. De-Lorsch a promis, că va merge la marele magistru în Marborg și-l va ruga se știricească după Danusia. Și știi, că marele magistru al ordului îl va ascultă.

— Dumnezeu, să-i dea bine lui De-Lorsch pentru asta — zise Zbisko — eu încă voi merge cu el. — Cum, întrebă principesa speriată? Vrei se mori cu ori ce preț?

— Îți jur, că mai bine merg și mă voi lupta cu ei, nu-mi pare rău și de mă vor omori, numai să știu, că Danusia nu se veștejește undeva prin închisoare!

* * *

După cină principele Janush s'a înțeles cu curtenii lui ce să facă, mai apoi zise: —

Eu cred, că cruciații răpiră pe Danusia și marele magistru nu va putea face nimic dacă vor minți toți ceilalți.

De-Lorsch îl intrerupse:

— Eu cred și știu, că marele magistru e om de cinste și de mă voi duce în Malborg, îl voi ruga să caute fata prin toate castelele.

După aceea principele se adresă către Zbisko! — Dar tu Zbisko, ce scop ai?

— Voi merge și eu și imi voi căuta soția. Siegfried Löve să află încă în viață. El nu e om tare aspru. Trebuie deci să scoatem de sub stăpânirea lui pe Jurand și pe Danusia. Voi scrie deci marele magistru și cu epistola voi încredința pe cavalerul De-Lorsch.

Zbisko mulțumi în genunchi principelui: — Dumnezeu să-ți răsplătească bunătatea asta! — Voi scrie și aceea magistrului ordului, ca el să delege doi juzi, și hotărîrea ce o vor aduce, vom și executa-o.

Zbisko îi mulțumi încă odată și ieși să vadă de ale plecării.

Îl întâmpină Nicolae Dlugolas, care îi zise: — De vei merge în Malbourg, să nu duci cu tine pe Glava, căci e un bărbat bun și puternic și abia cred, să-l mai aduci înapoi.

— Pentruce?

— Pentrucă ei cred, că Glava omori pe cavalerul De-Fursi și că tot el înfrânse mâna lui Danfeld. Acesta însă are acolo rudeni puternice și tu nu vei putea mărturisii nimic din ceea ce vei auzi în Malbourg.

— Îți mulțumesc de sfat — zise Zbisko — atunci îl voi lăsa în Spichov.

În ziua următoare plecară Zbisko și De-Lorsch și îi însoți și Glava fără să știe, că domnul său încătrău pleacă.

— Mergem în Malbourg, — zise Zbisko, — dar tu Glava vei rămâne în Spichov.

Glava adause supărat:

— Te voi urmări pretutindeni, căci de te va ajunge ceva pericol, cum voi merge și ce voi spune în Zgogetitz? Și trebuie să știi, că m'am jurat, că te voi urma în tot locul.

— Dar n'ai depus jurământ și pe aceea, că mă vei și ascultă?

— Ba da, dar îți jur și aceea, că te voi urmări, și de nu-mi vei permite să fiu aproape de tine, te voi urmări la distanță.

— Eu nu te trimit de lângă mine, ci te las aici în Spichov, fiindcă te iubesc — zise Zbisko.

— Adevăr vorbești. Poate să mă prindă și să mă spânzure — zise Glava.

De seară ajungând în Spichov, preotul Kaleb le ceti testamentul lui Jurand, prin care toată averea și-o testă Danusiei.

Glava era supărat că trebuia să rămână acolo. — Dacă n'ai voie să rămâni aici, mergi mai bucuros în Bogdaniec și du epistola aceasta și o predă fratelui meu — zise Zbisko.

Și venindu-i în minte Jaghienka, Glava întrebă pe Zbisko?

— Și ce să spui celor de acolo?

— Știi, că te-ai cugetat la Jaghienka — adause Zbisko. — Da. — Stăpânul meu.

— Doar până acuma s'a măritat. Nici poveste de așa ceva.

— Cu toate acestea îi poți spune și ei adevărul. Și dându-i o pungă de bani, el plecă la drum.

V.

Siegfried Löve se pregătea tocmai să plece la Malbourg, când primi epistola lui Rothger, în care îi comunică principelui Janush toate celea întâmplare în Citna. I-a spus între altele, cum l-a convins despre nevinovăția ordului și i-a comunicat și aceea, cum un „mișel“ care spune că e bărbatul Danusiei, primi provocarea.

Lui Siegfried nu i-a plăcut tot lucrul. Știa că de se va elibera eliberă Danusia, ea îi va spune tot adevărul lui Zbisko.

Știa și aceea, că marele magistru va căuta pe Danusia prin toate colțurile, ca să dovedească nevinovăția ordului înaintea principelui Janush. Era convins și despre aceea, că magistrul ordului sigur va afla pe Danusia și celea întâmplare cu Jurand.

Siegfried era pregătit la toate mișeliile. Se cugetă, oare să elibereze Jurand și pe Danusia, căci atunci vor ieși la lumină toate mișeliile lui Danfeld.

Se cugetă merou ce se facă! Plimbându-se prin sală zise în sine:

— Mai bine îi voi omori și atunci am salvat cinstea ordului.

Rugându-se în genunchi înaintea icoanei Domnului parcă auzi rostindu-i-se cuvintele:

— Ridică-te și așteaptă sosirea lui Rothger. La auzul acesta se ușură puțin.

(va urma)

Posta Administrației.

Cib pe 1900 și 1901. Bilak pe 1909, și din 1910 până în 1-a Octobrie. Deci în restanță mai rămân din 1910 lunile Oct.—Decembrie și anul curente. Reun. lect. Năsăud pe 1911 sem. 2-lea. Várad-Olaszi pe 1911. Bihoreana pe 1911 sem. 2-lea. Szombatság pe 1910 și 1911. Porez pe 1911. Márkaszk pe 1911 întreg. Giulus pe 1905 și 1906 restanță. Anul curente e achitat. Aiudul super. pe 1911 sem. 1-iu. G. V. Inoc pe 1911 întreg. Cianul deșert pe 1911. Sângeorzul de Meseș pe timpul din 1 Oct. 1909 până în 1/4, 1911. Kapnikbánya pe 1911 întreg.

Proprietar-editor: Aurel C. Domsa.
Redactor responsabil: Augustin Gruția

Se aflăde vândut cam 80 m²**lemne de lucru, stejar,**

calitate excelentă, deplin uscate

în măsură diametrală de 14/20, 15/25 și 15/30 cm., iar în lungime de 3—5 m., cu prețul de 60 Cor. m³ la

Első Kisküküllővölgyi Hengerműmalom

în

Dicsőszentmárton.

Lemnele se pot vedea în orice timp.

(58) 7—8.

Hegyi Lajos

birou de inserțiuni

din 1 August 1911 se află în

BUDAPEST, VII., Király-utca 67, I em.

Primește reclame și inserțiuni pentru toate foile din capitală, provincie și străinătate precum și pentru calendare, cu prețuri originale. Preliminare de spese și oferte de prețuri gratuit.

(2)

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public românesc, că mi-am deschis

Cancelaria advocațională

în Budapesta VIII. Hunyadi utca 15.

Dr. Liviu Lința

(59) 3—3.

advocat.

Invățăcel!

Să primește 1 băiat în negustoria de manufactură și mărturi curente, care a absolvat 1—2 clase gimnaziale sau asemenea școli.

A se adresa la firma

August Stupariu

(60) 6—6.

Blaj—Balázsfalva.

Nr. 111—1911.

Concurs.

Intreprinzătorii doritori de a executa lucrările necesare la edificiul școlii confesionale gr.-cat. din Șeulia-de-Câmpie—Mezősály — u. p. Mezőmehes, prin aceasta se cerează să-și înainteze ofertele în scris însoțite de cautiunea de 600 cor. adecă șase sute coroane la oficiul parohial gr.-cat. al Șeuliei-de-câmpie cel mult până la 20 August st. n. 1911 la 12 ore.

Ofertele întrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Operatele despre acestea lucrări și anume: formularul de contract, condițiunile de edificare, descrierea tehnică preliminarul de spese și planul aprobate de Prea-veneratul Consistor Metropolitan la 13 Iunie 1911, sub Nr. 4345 se pot studia zilnic la oficiul parohial.

Șeulia-de-Câmpie, la 8 August n. 1911.

Vsile Rusu,
paroh gr.-cat.Ioan Maier,
curator primar.

(63) 2—3.

MÁTYÁS SÍ TRATTNER

rafinată și deposit liber de spirt, stabiliment pentru denaturare de spirt în BARÓT (cott. Háromszék).

Fabrică (fierbe) și livrează pe lângă condițiunile celea mai favorabile spirt brut, rafinat și denaturat.

Provocându-Vă la această foaie cereți oferte de prețuri.

(56) 7—26

MOBILE!

cine voințe se cumpere mobile bune și trainice să se adreseze cu deplină încredere lui

D. Schmidt

negustor de mobile și măsar în

Medias—Medgyes,

care are un deposit bine asortat cu tot felul de mobile, precum: scaune, divanuri, icoane, oglinzi, apar mobile de lemn moale și rechizite de oulină.

(50) 11—26.

Muschong. Băile Buziaș**Phönix** apă minerală de Buziaș**SURTITĂ DE BACTERII**

apă minerală naturală

RECREAZA-VINDECĂ. RECREAZA-VINDECA

S'a dovedit de cea mai cu efect contra morburilor de rărunchiu, de beșică, contra catarului cronic de rărunchiu, contra formării nisipului și a petri în beșica de apă.

Recomandată de medici.

Depositul principal e la Gelb I. Blaj.

(36) 62—7

Cruțați și Vă încercați norocul fără margini!!..

Fiecare loz câștigă necondiționat!!..

Câștigu ile se plătesc imediat!!..

Tragerile și câștigurile sunt chezeșuite din partea visteriei statului!!..

De **500.000** cor.

va fi **oșaișgul principal**, care se va sorți la tragera din **25 August 1911** a lozarilor dela **Banca hipotecară Ungară!!..**

Vă invităm cu toată onoarea a cumpără cel puțin o bucată două din lozurile acestea de prima bonitate, cari prezintă **necondiționat** cel mai bun sistem de păstrare combinat cu cele mai extraordinare șanse de câștig, fără de nici un risc și fără a perde un ban măcar!!..

Pentru a înlezni oricui cumpărarea acestor lozuri, le vindem și pe rate lunare și anume de prezent pe: **35 rate de câte 6 cor.**

NB. Aceluia, care ne trimite primele 3 rate deodată, îi cvităm a 4-a rată gratuit!!..

Deja după achitarea ratei prime participă fiecare cumpărător la joc, iar câștigul este în întregime al lui. **Cu plăcere trimitem oricui prospectul cu explicările necesare.** Binevoii a ne trimite adresa corectă.

6 trageri în fiecare an!!.. 25 Feb., 25 Apr., 25 Iun., 25 Aug., 25 Oct. și 27 Dec., în decursul cărora se trag la sorți peste **2 și 1.2 milioane cor.** Durata jocului este încă cca. **48 de ani**, în care restimp se împarte proprietarilor de lozuri suma considerabilă de cca. **130 milioane cor.**

Acelaș număr poate câștiga și de mai multeori!!..

Lista oficioasă de trageri se trimite după fiecare tragere punctual!

Cu ocaziunea aceasta notăm, că câștigul principal dela tragerea ultimă din **26 Iunie a. c.** în sumă de **Cor. 100.000.** — s'a solvit deja fericitului posesor al lozului **Seria 950. Nr. 9.**

Comandele sunt a se adresa pe cuponul dela mandatul postal către:

Ústredná banka úc. spol.,
Budapest V. Sas-u. 24 sz.

(56) 3-3

**Cancelarie administrativă
și birou de informațiuni
în Budapesta.**

Procur și dau informațiuni în toate afacerile procesuale, extraprocusuale, administrative și comerciale; mijlocesc împrumuturi personale, hipotecare și amortisaționale ieftin și în scurt timp; mijlocesc cumpărări, vânzări, exarendări de bunuri, mașini, motoare și alte rechisite economice; finanțez parcelări de moșii; esoperez ajutoare de stat pentru preoți, învățători, școli și pentru cumpărarea de izlaze și pășuni; efeptuiesc tot felul de comande comerciale eventual și la bursă prompt pe lângă taxe moderate și anticipație pentru corespondență.

Dr. Constantin Manea

(81) 22-52

advocat dipl.

VIII. Aggteleki u. 10. I. 7. Telefon: 171-27

Cadou de sărbători!

Admirabilul tablou

Din suferințele noastre,

Reprezintă un moment dureros din viața noastră. — Mărime 44/68 cm.

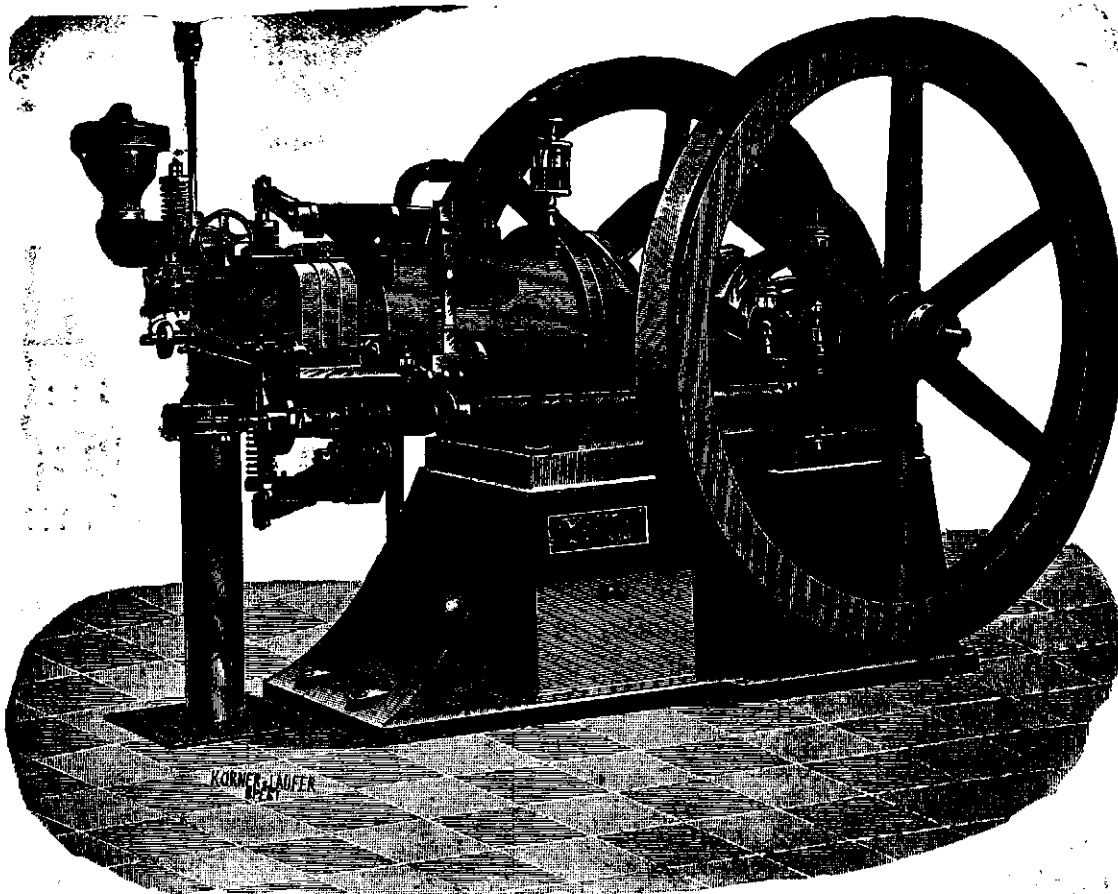
Se află de vânzare la *Librăria Seminarului teol. gr.-cat din Blaj.* — Prețul frca **2.20** cor.

Sprijiniți industria română!

PRIMA FABRICĂ ROMÂNĂ DE MAȘINI
din Austro-Ungaria

EUGEN NICOLA

Blaj—Balázsfalva.

Subscrisul recomand celea mai practice **pluguri și mașini economice.** În depozitul meu se află totdeauna gata celea mai renumite **motoare de benzin, locomobile și garnituri complete pentru imblătit cu motor.** Motoare de benzin stabile, motoare pentru gaz sugativ. Mori de măcinat și tot felul de mașini economice, pe cari le vând cu

prețuri moderate și condițiuni de plată favorabile, în rate.

— Cea mai mare garanță. —

Nime să nu-și cumpere pluguri sau mașini economice până nu cearcă la firma

Eugen Nicola

prima fabrică română de mașini în Blaj—Balázsfalva.

Deslușiri și informațiuni se dau gratis.

(38) 20-52

Sprijiniți industria română!